

Tar grep om situasjonen

Med måleverktøyet Grasp Aware trygt plassert i hånden, er det enkelt for pasienten å kommunisere med tannlegen underveis i behandlingen.

 STONE ELISE ENG GALÅEN
 GRASP AS

Det var en designer fra Fitjar i Sunnhordland som opprinnelig fikk idéen. Ville det være mulig å utvikle et verktøy som kunne registrere og formidle en følelse i nåtid? Nå er den blå silikonballen «Grasp» patentert og godkjent som medisinsk teknologi i hele Europa.

Grasp er et medisinsk verktøy for helsevesenet som gjør det mulig å overvåke subjektive opplevelser hos pasienten over tid, samt sette inn målrettede tiltak. De subjektive opplevelsene kan være tilstander som angst, smerte, kvalme eller funksjonstap. Når pasienten klemmer til, registrerer teknologien i ballens kjerne hvor hardt og hvor lenge. Dataene blir avlest og sendt videre til behandler.

Innovativ kommunikasjon

– For tannleger er produktet Grasp Aware utviklet som et innovativt kommunikasjonsverktøy som gjør det enkelt å følge med på hvordan pasientene har det i løpet av tiden de ligger i stolen. Det muliggjør involvering og eierskap fra pasienten, i tillegg til å hjelpe tannlegen i behandlingen, sier tannlege Tormod Gjerde Opdal.

Han er nyutdannet tannlege fra Universitetet i Bergen, tidligere utdannet sivilingeniør fra Norges Handelshøyskole i samme by, og har de siste 15 årene jobbet innenfor helse, blant annet som en del av ledelsen ved Haukeland sykehus.

Parallelt med tannlegestudiet utviklet han Grasp Aware. Sammen med bror og spesialist i allmenntannlege, Per Øystein Opdal, daglig leder Ingvald Grindheim og et dedikert team,

– Grasp er et innovativt kommunikasjonsverktøy som gjør det enkelt å følge med på hvordan pasientene har det mens behandlingen pågår, sier tannlege Tormod Gjerde Opdal.

driver han firmaet Grasp AS. Styreleder er tidligere administrerende direktør i Helse Bergen, Stener Kvinnsland.

Verbal avstand

Grasp Aware er spesielt utviklet for tannleger og vil for første gang bli presentert på Nordental 2023, i sammenheng med NTFs landsmøte i begynnelsen av november.

– Vi bestemte oss for å utvikle et produkt for tannleger fordi den verbale avstanden mellom pasient og tannlege ofte er stor, samtidig som den fysiske avstanden er veldig tett innpå. For en del pasienter kan situasjonen virke invaderende og voldsom. Det er vanskelig å snakke, og man kan føle seg hjelpeløs. Grasp er et nyttig verktøy for alle pasientgrupper, uavhengig av om pasienten ønsker å kommunisere at munnen er full av vann, at noe gjør vondt, eller at angsten kommer krypene og man derfor trenger en pause, sier Opdal.

Han jobber som tannlege ved Husnes tannlegesenter i Kvinnherad. I første del av 2023 har de kjørt piloter med Grasp på alle typer pasienter, med ekstra oppmerksomhet på dem som er engstelige i utgangspunktet. Samtlige har satt stor pris på verktøyet.

– Vi har pasienter som kommer hit til oss for undersøkelse, og som heller velger å ha smerter enn å la en tannlege få gjøre noe med det. Noen av disse pasientene har i sommer fått prøve Grasp. Resultatet har vært at de aller fleste av disse nå er i gang med behandling. Med silikonballen «styrer» de behandlingen, får kontroll på situasjonen og blir mye roligere, forteller Opdal.

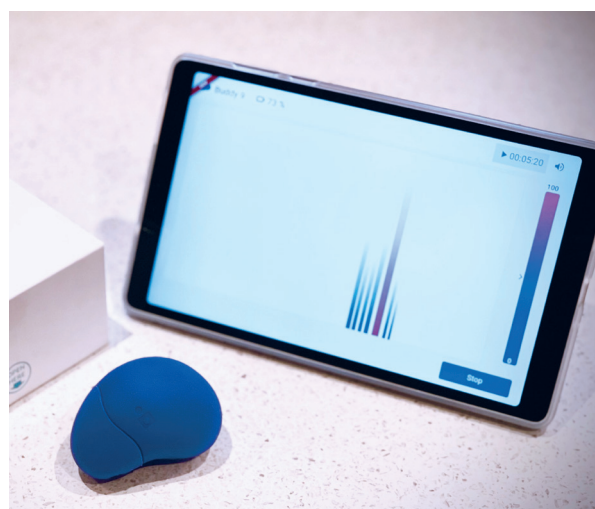
Når pasienten klemmer på silikonballen, registrerer teknologien i ballens kjerne hvor hardt og hvor lenge. Dataene blir avlest og sendt videre til behandler.

Stanser når alarmen går

– Vil du ta meg gjennom en behandlingssituasjon med Grasp Aware?

– Først får pasienten prøve å klemme på silikonballen. På uniten henger det en liten skjerm som viser aktiviteten. Ved å klemme med moderat kraft vil det komme opp en blå stripe på skjermen. Klemmer pasienten hardere og holder grepet blir streken rød, og stoppsignalet vil høres i form av en alarm fra softwaren. Avtalen er at jeg avbryter behandlingen så snart alarmen går, forteller Opdal.

Etter å ha testet ut noen alarmer, legger pasienten seg ned i stolen. Silikonballen er behagelig å holde i. Mange opplever det som trygt, og flytter den ofte fra hånd til hånd.

På skjermen som festes til uniten, kan tannlegen se frekvensen og styrken i hvert enkelt klem pasienten foretar på silikonballen.

– Hver gang jeg er oppe og henter et instrument, kaster jeg et blick på skjermen. Er det mye aktivitet, forslår jeg kanskje en pause. I forbindelse med anestesi kan aktiviteten være en god pekepinn på om pasienten har fått nok bedøvelse eller ikke, sier Opdal.

All aktivitet med silikonballen blir lagret. Etter endt behandling kan tannlegen gå inn på enheten og lese en oppsummering av hvor mange alarmer som er utløst og antallet klem i snitt.

– For meg som tannlege har Grasp gitt meg en mye bedre oversikt over hvordan pasienten har det under behandlingen, sier Opdal.

En bedre totalopplevelse

God kommunikasjon mellom pasient og tannlege er et viktig tema i tannlegeutdanningen. Stoppsignalet er fra før en godt innarbeidet teknikk, enten det er i form av at pasienten løfter en hånd i været, eller stikker en tannpirker i låret på tannlegen.

– Frem til nå har det ikke eksistert et strukturert verktøy til bruk i kommunikasjonen mellom pasient og tannlege i behandlingssituasjonen. Å gi pasienten en følelse av mer kontroll kan ha alt å si totalopplevelsen, sier Opdal.

Det kjøres nå piloter på løsningen hos flere klinikker i Bergensområdet med svært lovende resultater. I tillegg skal det gjennomføres en studie i samarbeid med Universitetet i Bergen (UiB). Opdal og resten av teamet ser derfor frem til å presentere Grasp på Nordental 2023.

Med Grasp føler pasientene at de har større kontroll på behandlingssituasjonen. Ved å klemme hardt på silikonballen, signaliserer de at de trenger en pause.

– I september-oktober gjennomfører vi en studie i samarbeid med UiB og tre tannklinikker, to private og en offentlig. Målsettingen er at upubliserte data fra denne studien vil bli presentert på Nordental, sier han.

Fortbildningskurser för hela tandvårdsteamet - Gå en kurs i Sverige!

www.tandlakarforbundet.se/kurser

Anmälan öppnar 16 oktober!